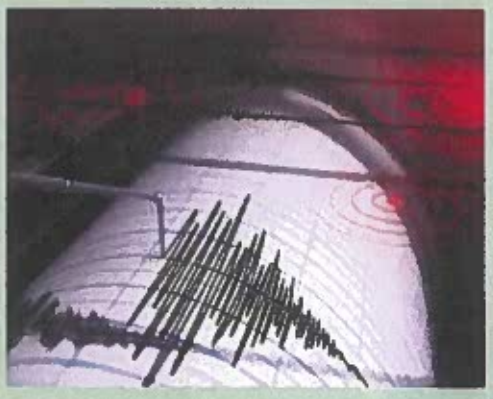
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Областна Администрация Сливен

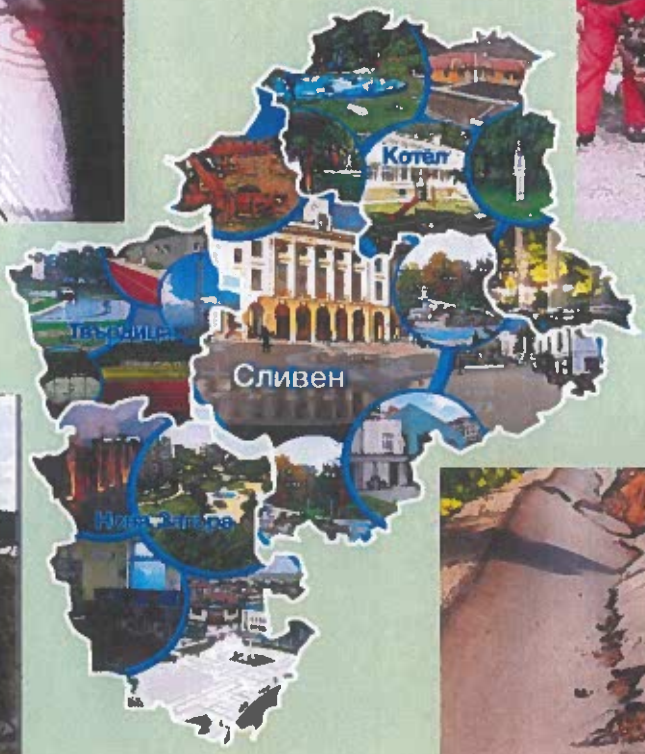
ПЛАН
ЗА ЗАЩИТА ПРИ БЕДСТВИЯ
ОБЛАСТ СЛИВЕН

ЧАСТ I

ЗАЩИТА ПРИ ЗЕМЕТРЕСЕНИЕ

СЛИВЕН
2024

1. ЦЕЛ:

1.1. Намаляване на неблагоприятното въздействие на опасните фактори върху човешкия живот, социалната и икономическата структура на общности, инфраструктура, собственост и природната среда.

1.2. Осигуряване на ефективно и ефикасно управление на риска от земетресения чрез партньорство и по-добра координация.

1.3. Създаване на способности за реагиране и възстановяване при земетресения.

2. ОБХВАТ:

Планът се прилага за територията на област Сливен. Изпълнението му се извършва от съставните части на Единната спасителна система (ЕСС) на територията на областта и Областния щаб за изпълнение на областния план за защита при бедствия и взаимодействие с Националния и общинските щабове.

3. ОПИСАНИЕ НА БЕДСТВИЕТО:

Земетресението е природно явление, възникващо при внезапни разместванията на земните пластове, вследствие на натрупано напрежение, разместване на част от земната кората и по-дълбоките слоеве на Земята, при което внезапно се освобождава голямо количество енергия и настъпват деформации в земната кора. Областта на разрушенията се нарича огнище на земетресението. Точката под земята, откъдето е освободена енергията, се нарича *хипоцентър*. Проекцията на хипоцентъра върху земната повърхност се нарича *епицентър*.

Разпространяването на трептенията в земните пластове се нарича *сеизмична вълна*. Сеизмичните вълни се разделят на две групи: вълните, които се разпространяват през земната кора, се наричат *повърхностни вълни*, а тези които могат да се движат във вътрешността на Земята са *обемни вълни*. Земетресението е сред най-опасните природни бедствия, защото 97 % от територията на страната е застрашена от сеизмични въздействия. Причините за възникване на земетресенията могат да бъдат:

- ✓ Вулканични;
- ✓ Тектонични;
- ✓ Пропадане на пещери и галерии;
- ✓ Човешка дейност – подземни и надземни взривове;
- ✓ Космически – при падане на метеорити, комети и др.

В зависимост от местонахождението на хипоцентъра, земетресенията могат да бъдат *плитки* (с дълбочината на огнището под 60 km), *средни* (с дълбочина на огнището между 60 и 300 km) и *дълбоки* - когато дълбочината на огнището е над 300 km.

Литосферата включва кората и горната част на мантията в структурата на Земята. Литосферата не е монолитна, а се състои от голям брой елементи, т. н. тектонски литосферни плочи. Тези плочи непрекъснато се движат бавно, плъзгат се и се разместват една спрямо друга. Съществуват седем големи и осем по-малки литосферни плочи. Те се намират в постоянно движение, приближават се, отдалечават се или се срещат една с друга.

Когато две литосферни плочи се сблъскат, възникват огромни сили, които могат да разрушат земната кора и да образуват разкъсване на тектонската структура, т. н. разломи.

В зависимост от начина на разместване на скалните блокове, разломите се разделят на три групи: възседи, разседи и отседи. Когато повърхнината на разлома е полегата ($\leq 45°$), разломът се нарича навлак.

Повечето трусове се случват на по-малка дълбочина. Плитките земетресения обикновено са по-опустошителни от дълбоките. Сеизмичните вълни от дълбоките трусове трябва да изминат по-голямо разстояние към повърхността, при което губят енергия. Енергията, която се освобождава при земетресение, се изразява чрез *магнитуда* на трусовете. Той се определя, чрез изчисление, въз основа на измерената амплитуда на колебание на земната кора и отдалечеността на сеизмографа от епицентъра на земетресението.

Енергията, освободена при земетресение, предизвиква деформация на структурата в зоната на огнището и води до възникване на сеизмични вълни, които пренасят енергията през вътрешността и повърхността на Земята. Уредите, които регистрират сеизмичните вълни, се наричат сеизмографи. Сеизмичните вълни се разпространяват във всички направления около огнището, като те постепенно отслабват с увеличаване на разстоянието от хипоцентъра.

Сеизмичният магнитуд отчита енергията, която се отделя при земетресението. За неговото измерване се използва 10 степенната ***скала на Рихтер*** (1 - слабо, 10 - разрушително), наричана още скала на магнитуда. Тази скала е логаритмична, т. е. степен 3,0 означава колебание на земната кора, което е 10 пъти по-голямо от колебанието, съответстващо на степен 2,0. Енергията, която се освобождава, се увеличава около 32 пъти. Колкото повече енергия се освободи, толкова по-силно е земетресението. Колкото по-близо е земетресението, толкова по-голяма е амплитудата, т. е. по-голямо е графичното изображение от сеизмографа.

Скалата на Рихтер се използва по целия свят за измерване на силата на земетресенията с величини, вариращи от 2,0 до 6,9, срещащи се на дълбочина между 0 и 400 km. Земетресение с магнитуд 2,0 е най-слабото движение на земните пластове, което може да бъде усетено от човека. Земетресение от 6,0 степен обикновено се счита за силно земетресение, което може причини щети на разстояние до 160 km. Земетресението с най-голям регистриран магнитуд - 9,5 по скалата на Рихтер, е регистрирано през 1960 г. в Чили. Никое земетресение не е достигнало магнитуд по-висок от степен 10 по скалата на Рихтер.

Сеизмичният интензитет показва какво е разтрисането на Земята на конкретно място, отдалечено от земетресението. Използват се няколко скали за интензитет, като най-популярни са тази на *Меркали* (MMI скала) и за България, тази на *Медведев-Шпонхойер-Карник* (MSK скала). Двете скали са сравнително близки и са 12-степенни, като изобразяването е прието да е с римски цифри (I - слабо, XII - разрушително).

Скалата на Медведев-Шпонхойер-Карник (MSK-64) се базира на разрушенията по сградите и зависи от тяхната издръжливост. Тя класифицира земетресенията в степени (балове), въз основа на три критерия: усещанията на хората, въздействие върху сградите и остатъчни деформации в земната основа и изменения в режима подземните води.

Територията на България се числи към най-опасните земетръсни зони на Земята. Най-силните и чести земетресения в света възникват в района на Тихоокеанския сеизмичен пояс – около 75-80 %. България се намира в една от най-активните сеизмични области на Европа, която е част от следващата по значение глобална сеизмична зона – Алпийско-Хималайската, в която се случват останалите 15–25 % от трусовете в света.

Връзката между магнитуд и интензитет е в следната формула: $M = 2/3 * I + 1$.

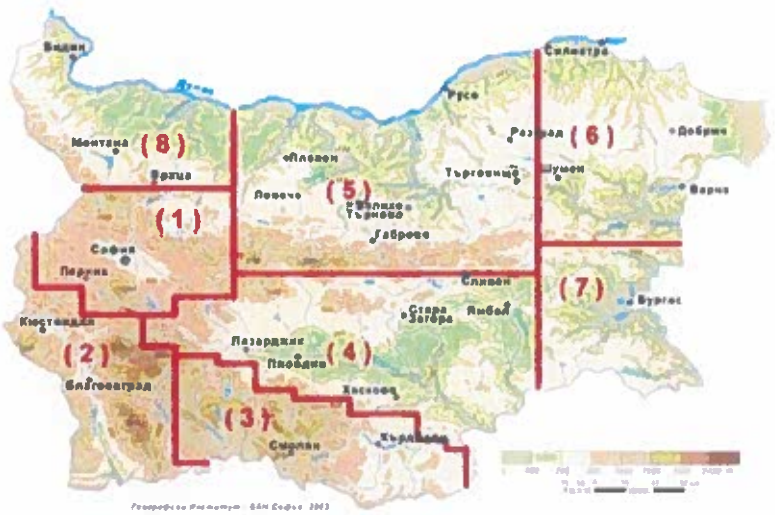
При интензитет в епицентъра I = VI, магнитудът $M = 2/3*6 + 1 = 5$

$I = IX,\ M = 2/3 * 9 + 1 = 7,$

$I = XII,\ M = 2/3 * 12 + 1 = 9.$

Формулата е валидна само за епицентъра на земетресението, за отдалечени от епицентъра места, няма формула.

Територията на България е разделена на 8 (осем) сеизмични зони, от които 6 (шест) - високоактивни (Софийска, Струмска, Родопска, Маришка, Горнооряховска и Шабленска) и 2 (две) нискоактивни зони (Бургаска и Видинска). Всички те са обединени в 3 (три) сеизмични района - Рило-Родопски (Струмска и Родопска зони), Средногорски (Софийска, Маришка и Бургаска зони) и Североизточен (Горнооряховска и Шабленска зони). Най-опасните сеизмични зони с възможен максимален магнитуд 7,0 степен по Рихтер са Струмската (наричана още Кресненска), Родопската (наричана още Пловдивска), Софийската, Горхооряховската и Шабленската зони. От всички зони, най-опасни са две - Кресна-Крупник и Шабла-Калиакра.

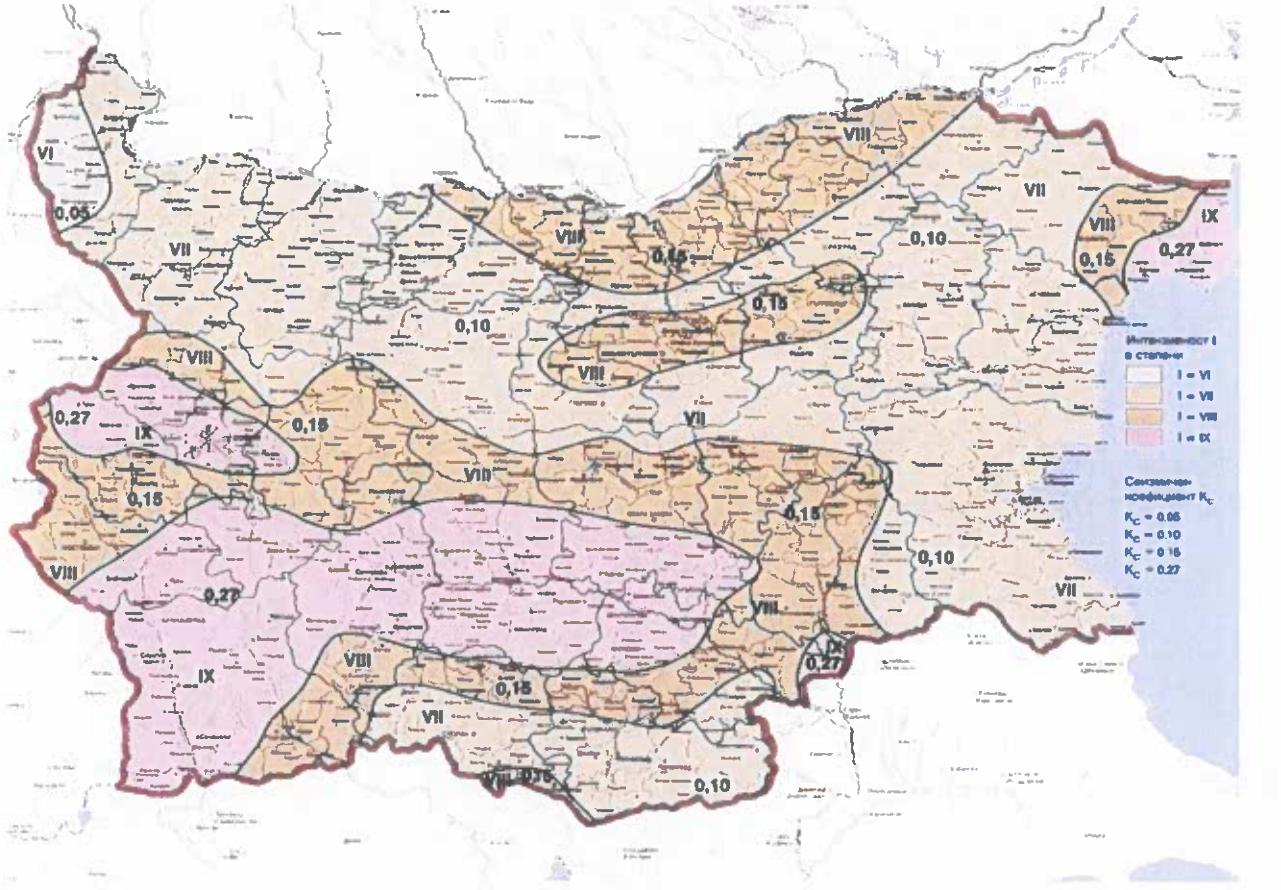
Сеизмични зони на територията на Република България

1. Софийска; 2. Струмска; 3. Родопска; 4. Маришка; 5. Горнооряховска; 6. Шабленска; 7. Бургаска; 8. Видинска

Сеизмично неактивните региони са само 2 % от територията на страната, докато 98 % са с повишена сеизмична активност.

Съгласно картата за сеизмично районiране на Република България от Наредба № РД-02-20-2/27.01.2012 г., за проектиране на сгради и съоръжения в земетръсни райони, територията на област Сливен попада в пределите на Маришката и Горнооряховската сеизмични зони.

Сеизмично районiране на територията на Република България

Северната част на областта попада в обхвата на Горнооряховската сеизмична зона, където могат да възникнат земетресения с максимален магнитуд 7 степен по скалата на Рихтер. Очертават се три разломни района с осеви линии: Казанлък - Сливен, Нова Загора - Котел и Стара Загора - Твърдица. Сериозни разрушения могат да се очакват в сгради неотговарящи на изискванията за сеизмична устойчивост, особено в градските части с преобладаващи сгради строени в периода преди въвеждане на нормите от 1978 г.

Южната част на областта попада в Тунджанската сеизмична зона, която е част Маришкия сеизмичен район, който е на 2-ро място по опасност след Струмския сеизмичен район. За Тунджанската сеизмична зона не са характерни чести трусове с голям магнитуд. В тази зона, земетресения могат да възникнат с максимален магнитуд 8,0 степен по скалата на Рихтер. Най-силното земетресение в тази зона е на 15.02.1909 г., с епицентър гр. Ямбол и магнитуд 5,9 по Рихтер. В Маришкия сеизмичен район през 1928 г. за 10 дни възникват 3 силни земетресения, две от които с магнитуд 6,9 и 7,1 по скалата на Рихтер.

В областта преобладават жилищни сгради със зидани конструкции. При възникване на събитие в тъмната част от денонощието най-сериозни последствия за хората ще има в жилищните райони. През светлата част от денонощието по-сериозни последствия може да се очакват в работно време за хората в обществени сгради и промишлени обекти.

Хронология на силните земетресения в България през последните 200 години

1802

Враца, земетресение М 7,9
Регион: Свищов, Русе, Силистра
Най-силното регистрирано земетресение в Европа
Значителни щети в Русе, Варна и Видин

1818

София, земетресение М 6,4
Регион: София, Перник, Брезник
Значителни щети особено на по-големите обществени сгради, пукнатини в земята, появява се горещ минерален извор.

1858

Бояна, земетресение М 6,2
Регион: София
70-80% от сградите в София са частично или напълно разрушени, много хора остават без дом

1901

София, земетресение М 6,4
Регион: София, Перник, Брезник
Значителни щети особено на по-големите обществени сгради, пукнатини в земята, появява се горещ минерален извор.

1904

Кресна, земетресение М 7,2
Регион: Благоевград
100 сгради в града са разрушени, малки градове и села разрушени, загинали 100 души

1913

Горна Оряховица, земетресение М 6,4
Регион: Велико Търново

80% от сградите във Велико Търново са разрушени и 85% в Горна Оряховица, щети за 12,3 мил. лв. (2,3 мил. щ. д.)

1917

София, земетресение М 5,3
Регион: София
Центърът на града е сериозно пострадал, без загинали
Най-тежкото земетресение в София през 20 век

1928

Чирпан, земетресение М 6,9
Поповица, земетресение М 7,1

Регион: Пловдив
2 земетресения в рамките на 4 дни, 1/7 от България е засегната, >26 000 сгради са разрушени, 21 000 търпят сериозни щети, 107 убити и >500 ранени, загубите се изчисляват на 3,3 млрд. лева (5,5% БВП и ≈24 млн. щ. д.)

1977

Враца, земетресение М 7,4

Регион: Свищов, Русе, Силистра
В Свищов загиват 120 души, 355 промишлени и

и жилищни сгради са разрушени, от които 5 училища, 463 силно повредени

1986

Стражица, земетресение М 5,7
земетресение М 5,1
Регион: Велико Търново
Над 150 къщи са напълно разрушени, 7000 търпят щети

2012

Перник, земетресение М 5,6
Регион: София
18000 жилища в региона пострадали, 150 души настанени във временни жилища

Силните земетресения са краткотрайни по време (разрушителното им действие рядко надхвърля една минута), засягат големи територии и предизвикват тежки поражения, свързани с разрушения на сгради и съоръжения, които водят до човешки жертви или тежки физически и психически увреждания.

Широко разпространено е схващането, че *„Земетресенията не убиват хората, убиват ги сградите"*. Негативните последици от земетресенията за безопасността на населението и националната икономика могат да бъдат ограничени чрез подобряване качеството на строителството, чрез изграждане на сгради, способни да издържат при силни земетресения.

По данни на НСИ, към 31.12.2021 г. на територията на област Сливен, има 59 258 жилищни сгради, които по общини, в зависимост от материала на външните стени на сградите са следните:

Общини	Общ брой	В това число:			
		Панелни	Стоманобетонни	Масивни	Други
Сливен	31333	191	499	26467	4176
Нова Загора	14814	77	156	12874	1707
Котел	8392	84	160	6190	1958
Твърдица	4719	15	43	4165	496
Общо за областта	59258	367	858	49696	8337

Панелните сгради са построени от стандартни стоманобетонни елементи (панели), произведени предварително в специално промишлено предприятие.

Стоманобетонни сгради са тези, при които носещият скелет и подовите конструкции са изградени от стоманобетон, а стените са от панели, тухлена зидария или други материали.

Масивни сгради са тези, при които носещите стени са от тухлена и каменна зидария, а поясите, гредите и подовата конструкция са изградени от стоманобетон, но нямат стоманобетонни колони. Към масивните сгради спадат тези, на които само подовите елементи са сглобяеми.

В категорията *„Други сгради"* са включени построените от камък, кирпич (сурови тухли), дърво и други материали.

През 2022 г. в областта са въведени в експлоатация още 114 жилищни сгради (стоманобетонни - 33, масивни - 80 и други -1), а през първото тримесечие на 2023 г. - 29 сгради, от които стоманобетонни - 7 и тухлени (масивни) - 22, с което общият брой на сградите достига 59 401 (панелни - 367, стоманобетонни - 898, масивни - 49798 и други - 8338).

След земетресението във Вранча през 1977 г. са приети доста завишени стойности и коефициенти срещу земетръс към конструкциите на сградите. През 1987 г., след земетресението в Стражица, са въведени още по-строги норми. Всички сгради, проектирани и строени след 1987 г., са изчислени да издържат до 9,0 степен на 12-степенната Европейска макросеизмична скала, известна като скалата Медведев-Шпонхойер-Карник.

Нерегламентираните обаче реконструкции на сгради и апартаменти, които се извършват от техните собственици, могат да доведат до отслабване на земетръсоустойчивостта на сградите. За съжаление това е широко разпространена практика в нашата страна.

Многофамилните жилищни сгради с най-голям брой жилища от типология едропанелни жилищни сгради (ЕПЖС) имат по-ниска уязвимост на земетресение, и въпреки, че за много тях официалния срок на годност 50 години изтича скоро (или е изтекъл), въпреки, че не са били поддържани или регулярно обследвани, се очаква да доведат до относително малък брой жертви при евентуално силно земетресение. В риск обаче са онези строежи, в чийто партерни и първи етажи са извършвани преустройства за обособяване на магазини, като са премахнати основни носещи елементи.

Сградите от типология ЕПК/ПК и тези със стоманобетонни носещи стени са оценени като такива с относително по-ниска уязвимост и съответно имат по-нисък принос към сеизмичния риск. Съвременните масивни многофамилни жилищни сгради, изградени след 1987 г. и особено тези след 2012 г., когато са завишават изискванията към изграждането им, имат ниска уязвимост и очаквания им принос към сеизмичния риск е минимален.

В най-голям риск при земетресения са старите сградите със зидани конструкции от типа „безскелетни конструкции“ и стоманобетонни рамки, строени преди 1977 г., когато не са били прилагани норми на противоземетресно строителство.

Жилищният фонд в селските райони представлява друг, не по-маловажен проблем. В миналото в тези райони много рядко са използвани архитектурни проекти. Няма абсолютно никакви гаранции относно земетръсоустойчивостта на сградите, строени без проекти. Много застрахователни компании отказват да изплащат компенсации, ако няма архитектурни планове или професионална оценка за стабилността на сградите. За съжаление, такова е положението в почти всички села в страната.

Проблемни са и вътрешните стени, които са с голяма площ, без вътрешни обрамчвания за връзка със скелета, т. е., когато бетонните колони са на големи разстояния. Рискови са селските къщи, строени навремето без проекти и когато в тях са вложени подръчни и некачествени материали. В случай на голямо земетресение, тези сгради ще допринесат за около половината от всички жертви, около три четвърти от хората, останали без дом и около половината от преките щети.

Освен с преките поражения, много често земетресенията са съпроводени и с т.н. “вторични негативни явления”. Разрушенията от земетресенията на изградените от човека съоръжения също могат да имат тежки последици. Много често силните земетресения са съпроводени с пожари, изтичане на радиоактивни или химически замърсители и отрови, разрушаване на пътища, язовири, тунели, мостове, далекопроводи, газопроводи, водопроводи, активизиране на свлачища, епидемии и др. прекъсване на телефонни и други далекосъобщителни линии. В резултат на сеизмичното въздействие е възможно възникване на следната обстановка:

- Човешки жертви и затрупани хора, нуждаещи се от спасяване;
- Пълни, силни, частични и слаби разрушения на сградния фонд;
- Значителна част от населението ще остане без подслон и ще се нуждае от настаняване и всестранно осигуряване (завивки, дрехи, храни, вода и др.);
- Необходимост от медицинско обслужване, осветителни и отоплителни източници;
- Нарушаване на електро-, водо- и газоподаване;
- Активизиране на свлачища и повишен риск от автопроизшествия;
- Възникване производствени аварии и аварии по тръбопроводи, в резултат на което може да се получи химическо замърсяване;
- Създаване на сложна пожароопасна обстановка;
- Повреди в хидротехнически съоръжения и възникване на опасност от наводнения;

- Нарушаване на транспортната инфраструктура, предизвикани от разрушени пътни съоръжения (мостове, надлези, тунели, изкривени ж. п. линии, пътища от републиканската пътна мрежа с нарушена настилка и др.) - неизползваеми транспортни артерии;
- Възникване на епидемии сред населението и епизоотия при животните;
- Последствия върху всички сфери на обществените отношения и околната среда.

4. ПРИЕТИ УСЛОВИЯ ЗА ПЛАНИРАНЕ:

4.1. Голям брой засегнати жители и възможни човешки жертви.

4.2. Участъци с разрушена транспортна и техническа инфраструктури.

4.3. Замърсяване и недостиг на вода, храни и други, жизненоважни за населението.

4.4. Засегнат обществен и жилищен сграден фонд.

4.5. Опасност от епидемии, пожари, разливи на опасни вещества, свлачища, наводнения и други.

5. ПОСЛЕДОВАТЕЛНОСТ НА ДЕЙСТВИЯТА:

5.1 Оперативна готовност:

Сеизмичните събития на територията на страната и околните земетръсни зони се регистрират и отчитат от Националния институт по геофизика, геодезия и картография към БАН. Националната сеизмична мрежа оперира на основата на модерна цифрова мрежа от 15 регионални сеизмични станции и 3 локални сеизмични станции (ЛМС „Козлодуй", ЛСМ „Провадия" и ЛСМ „Дунавска трансгранична система"). Параметрите на земетресенията се определят в реално време. Оперативната информация се предоставя на държавната администрация, на обществеността, медиите и всички заинтересовани ведомства.

Националната мрежа за силни земни движения се състои от 33 акселерометрични станции, разположени в станции на Националната сеизмична мрежа и в строителни конструкции от различен тип. Резултатите се използват за оценка на сеизмичния риск.

Ранното предупреждение и оповестяването на органите на изпълнителната власт и на населението при бедствия се определят с Наредбата за условията и реда за функциониране на националната система за ранно предупреждение и оповестяване на органите на изпълнителната власт и населението при бедствия и за оповестяване при въздушна опасност, приета с ПМС № 48/01.03.2012 г. (Обн. ДВ, бр. 20 от 2012 г.).

Дежурният в Оперативния център (ОЦ) на Регионална дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението" - Сливен (РД „ПБЗН"), оперативният дежурен на Областна дирекция на МВР - Сливен (ОД на МВР), оперативните дежурни по Областен и Общински съвети по сигурност получават информация за параметрите на земетресението и я обменят по между си. Информацията може да се получава и от Националния оперативен център (НОЦ) към Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението" (ГД „ПБЗН"), ЕЕНСП - 112, Националния институт по геофизика, геодезия и картография при БАН, свидетели, потърпевши или други.

ОЦ на РД „ПБЗН" уведомява компетентните съставни части на Единната спасителна система (ЕСС) и координира дейността на основата на стандартна оперативна процедура. Съставните части на ЕСС, отговорни за изпълнение на дейностите при земетресение - РД „ПБЗН", ОД на МВР, ЦСМП - Сливен, БЧК, кметовете на засегнатите от бедствието общини, РЗИ - Сливен, Областна дирекция по безопасност на храните - Сливен (ОДБХ), РИОСВ, „В и К - Сливен" ООД и фирмите включени в плана за защита при бедствия, привеждат в готовност силите и средствата за реагиране.

ОЦ на РД „ПБЗН“ оповестява областния и общинските щабове на засегнатите общини за изпълнение на съответните планове за защита при бедствия по заповед на областния управител, кметовете на засегнатите общини или директора на РД „ПБЗН“.

При техническа неизправност на Националната система за ранно предупреждение и оповестяване на органите на изпълнителната власт, дежурният по Областен съвет по сигурност - Сливен оповестява личния състав на Областния щаб по разпореждане на областния управител.

Дежурните екипи на РД „ПБЗН“, ОД на МВР, ЦСМП - Сливен, поддържат постоянна оперативна готовност и работят на непрекъснат сменен режим.

Времето за привеждане в готовност на останалите структури в работно време е 30 минути, а в извън работно време – 60 минути.

5.2. Ред за активиране на плана:

Част I на Плана за защита при бедствия на област Сливен „Защита при земетресение”, се въвежда в действие със заповед от Областния управител на област Сливен за обявяване на бедствено положение на територията на повече от една община или при обявяване на бедствено положение на територията на една община, когато силите и средствата, предвидени в съответния Общински план за защита при бедствия не са в състояние да се справят с възникналата ситуация. С обявяването на “бедствено положение” се въвежда Областния план за защита при бедствия.

Бедственото положение се обявява при условие, че се случва, случило се е или има опасност да възникне бедствие, свързано със:

- Загуба на човешки живот, и/или;
- Увреждане на здравето на хората, и/или;
- Значителни вреди на имуществото и/или икономиката, и/или;
- Значителни последици за околната среда, свързани със замърсяване на почвата, водата или въздуха с химически, биологически или радиоактивни вещества и материали или с унищожаването на биологични видове.

Кметът на засегнатата община може да поиска от Областния управител обявяване на „бедствено положение“, когато не могат да бъдат обезпечени дейностите по чл. 19, ал. 1 от Закона за защита при бедствия чрез изпълнението на общинския план за защита при бедствия.

При въвеждане на Областния план за защита при бедствия управлението преминава на областно ниво.

Общинският щаб за изпълнение на общинския план за защита при бедствия в засегнатите територии продължава да изпълняват своите функции и задължения, като координацията и управлението на силите и средствата на ЕСС се осъществява на областно ниво от областния управител и щабът за изпълнение на областния план за защита при бедствия.

5.3. Определяне на защитни действия:

5.3.1. Основни защитни мерки за превенция на риска от земетресения:

Бедствия неизбежно се случват, защото рисковете не може да се елиминират напълно.

Превенцията представлява пълно избягване на вредните последствия от земетресенията и свързаните с тях вторични бедствия.

Действията за ограничаване на щетите имат за цел да намалят вредните последици при земетресения и други, свързани с тях, бедствия. Вредните въздействия при земетресение често не може да се предотвратят напълно, но техните мащаби може да се намалят значително с помощта на различни стратегии и действия. Мерките за ограничаване на щетите включват инженерни методи и изграждане на сгради и съоръжения, устойчиви на земетресения и други бедствия, както и подобряване на екологичните политики и осведомеността на населението.

Основни дейности за намаляване на щетите при земетресение са следните:

- Установяване на опасността от земетресение.
- Оценка на риска от земетресение.

Извършване на достоверни оценки на риска с помощта на научно валидни и широко използвани методи за оценка на риска;

- Планиране.

Включване на констатациите от оценката на риска от земетресение и устойчивостта на бедствия в процеса на планиране;

- Устойчивост на общността.

Икономиката, здравеопазването и социалните услуги, жилищната инфраструктура и природните и културни ресурси са взаимозависими в рамките на общността;

- Обществена информация.

В рамките на дейността по информиране на населението, териториалните структури на държавната и местната власт:

✓ Предоставят насоки за проблеми, свързани с безопасността, аварийните планове и практическите тренировки на действия при земетресение;

✓ Организират обучителни семинари за учители, доброволци, бизнес персонал, хора с увреждания, служители в хотели и т. н.;

✓ Публикуват информационни материали (брошури, плакати, книги, CD-ROM, разяснителни телевизионни съобщения, уеб сайт);

✓ Провеждат тренировки за действие при земетресение в училищата и на работните места. Тъй като земетресенията удрят внезапно и без предупреждение, предварителната подготовка е от решаващо значение, за да се сведат до минимум щетите и загубите. Оцеляването при земетресение и намаляването на въздействието му върху здравето изисква подготовка, планиране и практика.

✓ Почти всички щети и загуби, предизвикани от земетресение, могат да бъдат намалени чрез мерки, които всеки един трябва да предприеме преди, по време и след земетресението.

- Дългосрочно намаляване на уязвимостта.

Един от най-ефективните начини за намаляване на щетите от земетресенията, от инженерна гледна точка, е да се проектират и строят сгради и съоръжения, които могат да издържат на силни земни движения. Укрепването на сградния фонд и последващото намаляване на сеизмичен риск може да се извърши или чрез постепенно заместване на старите сгради със сеизмично устойчиви нови сгради, или чрез антисеизмично укрепване на съществуващите сгради.

Първият от тези два метода е за предпочитане, обаче той е твърде бавен и не води до съществени резултати, но от друга страна е евтин. С помощта на втория метод състоянието на сградния фонд може да се подобри по-бързо, но той е неизбежно свързан с огромни финансови средства, което не е по силите дори и на най-развитите области.

• Оперативната координация.

Използване на възможностите за действия за ограничаване на щетите след бедствия и аварии.

• Мониторинг и системи за ранно предупреждение.

Терминът *„ранно предупреждение"* се използва в много области и означава предоставянето на информация за нововъзникващо опасно обстоятелство. Тази информация може да даде възможност за предварителни действия, с цел да се намалят съответните рискове.

5.3.2. Основни защитни дейности при възникване на земетресение:

Защитните действия се определят от Областния щаб за защита при бедствия, съобразно анализа на обстановката и постъпващите сигнали за последствията от земетресението.

Основните защитни действия, които могат да се приложат са следните:

• Приемане, анализиране и разпределяне на информацията за мащабите на последствията от земетресението;

• Определяне на основни и алтернативни маршрути за придвижване до зоните на поражения;

• Определяне на местата на частично или изцяло разрушени обекти за масово пребиваване на хора, както и обектите, в които да започнат незабавни спасителни и издирвателни работи;

• Разчистване на маршрутите и осигуряване на достъп до разрушените сгради;

• Оказване на първа помощ на място на пострадали и транспортирането им до лечебни заведения;

• Проверка състоянието на средствата за комуникация;

• Изключване на електроснабдяване, водоподаване и газоподаване, проверка на съоръженията им преди възобновяване на снабдяването и овладяване на възникнали пожари;

• Периодично информиране на населението за бедствието и даване на препоръки за поведение и действие по националните и местни медии;

• Проверка за налично замърсяване с радиоактивни източници, промишлени отровни вещества или биологично замърсяване;

• Проверка наличието на взривоопасни концентрации във въздуха в следствие изтичане на газове или течности;

• Проверка състоянието на хидротехническите съоръжения;

• Проверка състоянието на болнични, социални заведения и местата за лишаване от свобода;

• Проверка състоянието на пътища и ж. п. линии, както и съоръженията към тях;

• Определяне на обекти, на които е необходимо да се осигури незабавна охрана;

• Проверка на обектите с национално значение;

• Организиране на пробовземане на вода, храна и почви и анализ на годността им. Извършване на замервания на въздуха;

• Проверка състоянието на големите животновъдни обекти;

• Евакуация на население, при необходимост и съобразно обстановката;

• Определяне на места за настаняване на населението останало без подслон, както и осигуряване на необходимите минимални битови условия;

• Определяне на места за развръщане на полеви болници;

- Определяне на места за изграждане на палаткови лагери, походни кухни и за раздаване на храна, вода и продукти от първа необходимост;
- Определяне на места за съхранение на телата на загиналите, организиране на разпознаването им и организиране на погребването им;
- Разсредоточаване на културни и материални ценности;
- Организиране на загробването на умрели животни;
- Оценка на състоянието на епидемиологичната обстановка.
- Осигуряване на обществения ред;
- Оценка на щетите и определяне на сгради, които следва да бъдат разрушени.

5.3.3. Изпълнение на защитни действия при земетресение:

Повечето защитни действия се прилагат едновременно съобразно обстановката и решенията на Областния щаб за изпълнение на Областния план за защита при бедствия и ръководителя на операциите.

ДЕЙСТВИЯ	ОТГОВОРНИ СТРУКТУРИ
Приемане, анализиране и разпределяне на информацията за мащабите на последствията от земетресението.	ОЦ на РД „ПБЗН“, ОД на МВР, дежурни в областен и общински съвети по сигурност.
Определяне на местата на частично или изцяло разрушени обекти за масово пребиваване на хора, както и други обекти, в които да започнат незабавни спасителни и издирвателни работи.	РД „ПБЗН“, Областен и Общински щабове.
Определяне на основни и алтернативни маршрути за придвижване до зоните на пораженията.	ОД на МВР, ОПУ, кметове на общини, РД „ПБЗН“.
Разчистване на маршрутите и осигуряване на достъп до разрушените сгради.	РД „ПБЗН“, кметове на общини, ОПУ, Юридически лица.
Оказване на първа помощ на място на пострадали и транспортирането им до лечебни заведения.	ЦСМП, БЧК, РД „ПБЗН“.
Проверка състоянието на средствата за комуникация.	Телекомуникационни компании, ОД на МВР за работния честотен диапазон на МВР.
Овладяване на възникнали пожари.	РД „ПБЗН“, Доброволни формирования към общините.
Изключване на електроснабдяване, водоподаване и газоподаване, проверка на съоръженията преди възобновяването им.	Доставчици на съответната услуга.
Периодично информиране на населението за бедствието и даване на препоръки за поведение и действие по националните и местни медии.	Областен щаб за защита при бедствия - връзки с обществеността.
Проверка за налично замърсяване с радиоактивни източници, промишлени отровни вещества или биологично замърсяване.	РЗИ, ОД „БХ“, РИОСВ, РД „ПБЗН“.

ДЕЙСТВИЯ	ОТГОВОРНИ СТРУКТУРИ
Проверка наличието на взривоопасни концентрации във въздуха в следствие изтичане на газове или течности.	РД „ПБЗН“, РИОСВ.
Проверка състоянието на лечебните заведения за болнична помощ, социални заведения и местата за лишаване от свобода.	РЗИ, РД „Социално подпомагане“, кметове на общини, Регионална служба „Изпълнение на наказанията“ Сливен.
Проверка състоянието на хидротехнически съоръжения.	Кметове на общини, Собственици на съоръжения, Регионален отдел „Надзор на язовирните стени и съоръженията към тях“.
Проверка състоянието на пътища и жп линии, както и съоръженията към тях.	ОПУ, НКЖИ, кметове на общини.
Определяне на обекти, на които е необходимо да се осигури незабавна охрана.	ОД на МВР, кметове на общини, Областен щаб за защита при бедствия.
Проверка на обектите с национално значение.	Собственици на обекти с национално значение, ТДНС.
Организиране вземането на проби на вода, храна и почви и анализ на годността им. Извършване на замервания на въздуха.	РЗИ, ОД „БХ“, РИОСВ.
Проверка на състоянието на големите животновъдни обекти.	ОД „БХ“, ОД „Земеделие“, собственици на големи животновъдни обекти.
Осигуряване на обществения ред и сигурност: • охрана на обществения ред, на частната и публичната собственост; • контрол на въведените забрани.	ОД на МВР, частни охранителни фирми при необходимост.
Евакуация на население, при необходимост и съобразно обстановката.	Провежда се след заповед на: ✓ Кмет на община; ✓ Областен управител; ✓ Министър-председателя; ✓ РД „ПБЗН“; ✓ ОДМВР, с участието на доброволни формирования към общините, други части на ЕСС, съгласно разчетите за евакуация.
Разсредоточаване на културни и материални ценности.	Кметове на общини и собственици на културни и материални ценности.
Определяне на места за настаняване на население, останало без подслон, както и осигуряване на необходимите минимални битови условия.	Кметове на общини съобразно разчетите за евакуация и разсредоточаване.
Определяне на места за разгръщане на полеви болници.	РЗИ, МО.
Определяне на места за палаткови лагери, походни кухни и за раздаване на храна, вода и продукти от първа необходимост.	Кметове на общини съобразно разчетите за евакуация и разсредоточаване.

ДЕЙСТВИЯ	ОТГОВОРНИ СТРУКТУРИ
Определяне на места за съхранение на телата на загиналите, организиране на разпознаването им и на погребването им.	РЗИ, Лечебни заведения за болнична помощ, ОД на МВР, кметове на общини, погребални агенции.
Организиране на загробването на умрели животни.	Кметове на общини, ОДБХ, собственици на големи животновъдни обекти.
Оценка състоянието на епидемиологичната и епизоотичната обстановка.	РЗИ и ОД „БХ“.
Оценка на щетите и определяне на сгради, които е необходимо да бъдат разрушени.	Кметове на общини и институции, собственици на сгради.

Основните усилия следва да бъдат насочени към населените места с разрушения и районите (околните населени места), където могат да бъдат настанени хора останали без подслон.

Спасителните работи започват с оказване на помощ и взаимопомощ от оцелели и леко пострадали граждани и основните съставни части на ЕСС. Същите следва да имат готовност за работа в комбинирани огнища на поражения – екипировка с индивидуални средства за защита и спазване правилата за работа в пожароопасна и взривоопасна среда. Спасителните дейности да се провеждат с цел своевременно изваждане на затрупаните хора, оказване на първа медицинска помощ и организиране на временното извеждане, настаняване и изхранване на останалото без подслон население. Аварийно-възстановителните мероприятия следва да се насочат към потушаване на локалните пожари, изключване на електрозахранването и водоснабдяването и поетапно възстановяване на комунално-енергийните системи за нуждите на спасителните и възстановителни работи.

Спасителните и аварийни работи трябва се провеждат непрекъснато на четири смени, с оглед търсене и спасяване на хора в неизвестност.

ОСНОВНИ ПРИОРИТЕТНИ ЗАДАЧИ

5.3.3.1. Провеждане на операции по търсене и спасяване:

А. Разкриване и спасяване на затрупани хора, търсене на хора в неизвестност:

Осъществява се от оцелели граждани и близки на пострадалите и спасителните екипи на РД „ПБЗН“, ОД на МВР и общинските администрации, във взаимодействие с доброволните формирования към тях.

Могат след поискване от министъра на отбраната да бъдат привлечени военни формирования от региона. В последствие усилията могат да нараснат с придадени сили и средства от съседни незасегнати общини и др. области.

Б. Гасене на пожари:

Осъществява се от дежурните екипи на РД „ПБЗН“ и ако са налични обектови противопожарни служби, като впоследствие се привличат екипи от съседни незасегнати общини, др. области и от военни формирования.

Основните усилия следва да се съсредоточат за:

- Локализиране на аварии в предприятия работещи с промишлени отровни вещества;
- Гасене на пожари в сгради с масово пребиваване на хора;
- Потушаване на пожари в жилищни и обществени сгради.

Важно значение за гасенето на пожарите има разчистването на маршрутите за движение и подходите към огнищата на горене.

За осигуряване на вода се привличат цистерни за вода от общински и частни фирми, водоноски от „ВиК Сливен“ ООД, от въоръжените сили, резервоарите за вода във фирми и от реките в зоната на бедствието.

В. Оказване на първа медицинска помощ:

Осъществява се от дежурните екипи от ЦСМП, екипи за кръвопреливане от МБАЛ – държавна, общинска и частна собственост. Евакуацията на пострадали за които е необходимо интензивно лечение се осъществява в МБАЛ.

Г. Доставяне на вода и продоволствие:

Вода се доставя с водоноски. Във всяко населено място (квартал, жилищен комплекс и село) предварително се определят от общинските администрации пунктове за раздаване на вода и хранителни и нехранителни стоки от първа необходимост. Пунктовете се развръщат от БЧК. Минерална вода и продоволствия се доставят и тях и от фирмите с които общинските администрации имат сключени договори.

Д. Настаняване на население останалото без подслон:

Евакуацията на останалото без подслон население се осъществява в сгради (след оглед), почивни станции и туристически хижи и др., незасегнати от земетресението и палаткови лагери, развърнати от БЧК. Списък на възможните места за настаняване на хора останали без подслон е даден в приложение № 16. При разрешение на министъра на отбраната и министъра на вътрешните работи, може да се осигуряват палатки от въоръжените сили и МВР. Ненастаненото население, може да се евакуира и в съседни незасегнати общини по решение на областния управител.

Е. Защита на животните:

Спасяването на човешки животи е с предимство пред всички останали дейности по защита. Защита на животните остава на втори план. За тях могат да се проведат следните мероприятия:

- Спасителни и сортировъчно-оздравителни ветеринарни дейности и лечение на животни с травми;
- Организира се клане на животни по необходимост и преработка и съхранение на продукцията;
- Умрелите животни се предават на екарисаж или се загробват. Загробват се и отпадъците от животински произход;
- Осигурява се подслон или лагери за животни, безопасни по отношение на зоозони;
- Доставка на незамърсени фуражи за изхранване и чиста вода за водопой;
- Осигуряват се необходимите лекарства, ваксини и дезинфекционни средства;
- Установява се непрекъснато епизодично наблюдение на животните и се възстановяват производствено-технологичните процеси във фермите;
- Провеждат се възстановителни работи в складовете за растителна продукция;
- Ветеринарно-медицинската служба осъществява контрол по епизодичната обстановка, оказва ветеринарна помощ и организира клането при необходимост.

Ж. Събиране и охрана на материалните ценности:

Събирането на материалните ценности се осъществява със силите на съответните ведомства и обекти. При невъзможност за съхранение същите се евакуират от обекта или от населеното място.

Охраната се осъществява със силите на ОД на МВР, общинската охрана и охранителни фирми.

3. Отцепване и охрана:

Осъществява се със силите на ОД на МВР, общинската охрана и охранителни фирми. Основните усилия се насочват към:

- Осигуряване на пропускателен режим, чрез развръщане на КПП по входно-изходни те артерии на засегнатите населени места;
- Организация на комендантска служба в зоните на разрушения. Тя включва: осигуряване въвеждането на екипите за провеждане на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи; водене борба с нарушителите на реда, с разхитителите на имуществото на гражданите; недопускане на външни лица в зоните с разрушения; охрана на пътни съоръжения, държавни обекти, производствени предприятия и др.

И. Опознаване, отчет и организиране погребването на загиналите:

Осъществява се със силите на РУП към ОД на МВР (сектор „Български документи за самоличност"), Следствена служба, Общинските администрации и МБАЛ по места.

В населените места се уточняват пунктове за разпознаване на загиналите в зоните на разрушения от близки и роднини. След разпознаването се изготвят смъртни актове от съответните служби, а погребенията се извършват в градските (селски) гробищни паркове.

5.3.3.2. Провеждане на неотложни аварийно-възстановителни работи.

Неотложните възстановителни работи се провеждат паралелно със спасителните работи и включват:

А. Възстановяване на улици и пътища:

Извършва се с цел въвеждане на спасителните екипи в зоните с разрушения, подаване на медикаменти, вода и продоволствие и евакуация на пострадалите.

Възстановяването на пътищата се осъществява от силите на ОПУ и допълнително привлечена техника от други фирми, като включва:

- Ремонт и временно възстановяване на участъци от пътното платно (направа на обходи);
- Разчистване на пътища от завали, наноси и натрупвания от сградни отломки;
- Устройване на прелези през ж. п. линиите;
- Усилване и временно възстановяване на повредени мостове.

Б. Устройване на проходи:

Осъществява се по основните пътни артерии с цел осигуряване придвижването на необходимата техника и евакуиране на пострадалите и включва:

- Устройване на странични проходи с ширина 3 - 3,5 m за осигуряване възможност на машините за работа до обектите. Същите са за еднопосочно движение с площадки за разминаване на 200 - 250 m;
- Изключване на разрушени участъци от мрежите на водоснабдяване и електроснабдяване;
- Работи по предотвратяване на взривове и възникване на пожари при разрушени технологични тръбопроводи на промишлените обекти;
- Повредите в подстанциите и по далекопроводните мрежи се осъществява със силите на командите на енергийните оператори;
- Ремонтни работи по възстановяване на електрическите мрежи;
- Отстраняването на повреди по проводната съобщителна система се осъществява от структурите на Виваком АД.

В. Осигуряване на електрозахранване:

Осигуряването на електрозахранването се осъществява чрез:

- Осигуряване електрозахранване на подстанциите;
- Подаване захранване на трафопостовете;
- Възстановяване на най-малко пострадалите електропроводи и съоръжения;
- Устройване на временни трафопостове и въздушни линии;
- Подаване на напрежение от съседни общини;
- Използване на електроагрегати за конкретни обекти (болници; водоснабдяване; пекарни; АТЦ и др.)

Г. Осигуряване на водоподаването:

Осъществява се от „В и К Сливен“ ООД :

- От запазени водопроводни системи и от автономни източници;
- Чрез подвижни средства – цистерни и водоноски до пунктовете за снабдяване на населението и др. важни обекти - детски и здравни заведения;
- Чрез запазените обекти от търговската мрежа.

Вода за технически нужди се доставя от естествените водоеми.

Д. Укрепване или обрушване на пропукани стени

Инженерните мероприятия при неотложните аварийно-възстановителни работи имат за цел да осигурят ефективно провеждане на спешните работи, за предотвратяване на последици от вторични трусове. Те се свеждат до:

- Ликвидиране опасността от нови срутвания;
- Разчленяване на разрушените конструкции и отстраняването им;
- Временно укрепване на конструкции със сериозни повреди за предотвратяване на последващото им разрушаване и създаване на безопасни условия за работа;
- Събаряне на разрушени и непригодни за възстановяване сгради и съоръжения.

За провеждането им се извършва предварително обследване на пострадалите сгради и съоръжения от технически експертни комисии, назначени от ведомствата (обектите) или от общинската администрация.

5.3.4. Предупреждение и оповестяване на населението:

Изградената система за оповестяване на територията на областта със сирени С-40 може да излъчва единствено акустичен сигнал „Въздушна опасност“. Затова за предупреждение и оповестяване на населението в случай на земетресение, органите на МВР и общинските администрации с мобилни екипи, чрез мегафони предават съобщенията или разпорежданията на ръководните органи.

При възникване на земетресение населението може да бъде оповестено със системата за ранно предупреждение при извънредни ситуации и бедствия **BG-ALERT**, чрез мрежите на мобилните оператори и в последствие ще се информира за развитието на ситуацията и за предприетите защитни мерки от органите на изпълнителната и местна власти, като получава указания за поведение и действие, чрез средствата за масова информация.

Отговорникът за публична информация към Областния щаб за защита при бедствия организира предоставянето на информация, чрез медиите за мащабите на бедствието и изпълняваните мерки от съставните части на ЕСС.

Указания на населението при възникване на земетресение се дават и чрез озвучителните средства, монтирани на автомобилите на ОД на МВР, РД „ПБЗН“ и общинските администрации.

Съобщението за евакуация се изготвя от Областния щаб за изпълнение на Областния план за защита при бедствия, когато управлението е поето на областно ниво и съдържа:

1. Решението (заповедта) на Областния управител за провеждане на евакуация.

2. Дата и час на издаване.

3. Точно описание на бедствието или опасността и района, който е или е вероятно ще бъде засегнат.

4. Указания за евакуация – сборни евакуационни пунктове, евакуационни маршрути и евакуационни центрове, както и какво евакуиращите се да вземат със себе си;

5. Време на следващото съобщение.

Съобщението се предоставя на дежурните длъжностни лица на основните елементи на ЕСС, публикува се на интернет страницата на областта / общината и в социалните мрежи. Информация за населението може да бъде излъчена и чрез регионалните средства ма масово осведомяване и др.

5.4. Изпълнение на дейности по възстановяване:

Редът е разписан в Раздел VI „Възстановяване и подпомагане“ в Плана за защита при бедствия на област Сливен.

Организирането, координирането, съхранението и предоставянето на дарения и помощи на населението се извършва от БЧК със съдействието на кметовете на общини.

Неотложните възстановителни работи след бедствие за обектите, общинска собственост, се организират от кметовете на общини, съгласно общинските планове за защита при бедствия, а за обектите, държавна собственост – от областния управител и териториалните структури на министерства и ведомства.

Областният щаб за изпълнение на областния план за защита при бедствия на база оценка и анализа на ситуацията предлага решения за възстановяване на жизнено важни услуги за населението.

ДЕЙНОСТИ	ОТГОВОРНИ СТРУКТУРИ
Настаняване на евакуирано население	Кметове на общини
Осигуряване на палатки, фургони и сглобяеми къщи за останалите без подслон.	ОА, БЧК, кметове на общини
Осигуряване на сграден фонд за държавни структури, включително за щабове за изпълнение на съответния план за защита при бедствия.	ОА, кметове на общини
Осигуряване на продукти от първа необходимост, лекарства и осигуряване на питейна вода и вода за битови нужди.	ОА, кметове на общини, РЗИ, БЧК, РД „СП“, ВиК дружества
Отстраняване на аварии по преноса и снабдяването с ел. енергия, природен газ и горива.	Електроразпределителни дружества, Газоразпределителни дружества, кметове на общини
Отстраняване на аварии по В и К инфраструктурата.	ВиК дружества, кметове на общини
Определяне степента на разрушения на сградите и съоръженията и предприемане на действия по укрепване или разрушаване на повредени сгради.	Комисии по реда на Правилника на МКВПМС, кметове на общини
Възстановяване на обекти от критичната инфраструктура	Собственици на обекти
Възстановяване на железопътна инфраструктура	НКЖИ

ДЕЙНОСТИ	ОТГОВОРНИ СТРУКТУРИ
Възстановяване на пътна инфраструктура	ОПУ, кметове на общини
Раздаване на помощи на пострадалото население.	БЧК, кметове на общини, РД „СП“
Лечение на пострадали	Лечебни заведения за болнична помощ, МЗ
Осигуряване функционирането на домове за деца, лишени от родителски грижи и хора със специфични потребности	Кметове на общини, РД „СП“
Осигуряване на пациентите със специфични медицински потребности (хемодиализа и други)	РЗИ, РД „ПБЗН“, БЧК, центрове за хемодиализа
Организиране и опазване на обществения ред	ОДМВР
Мероприятия по хигиенизиране на сградите	Кметове на общини, собственици, РЗИ
Оказване на психологична помощ и психосоциална подкрепа на пострадалите и на спасителните екипи.	БЧК, РЗИ, ОДМВР
Мероприятия по възстановяване на учебния процес в училища и детски градини	РУО, Директори на училища, кметове на общини
Мероприятия по хигиенизиране на големи животновъдни обекти и осигуряване на прехрана на животните	Собственици на животновъдни обекти
Мероприятия по връщане на културни и материални ценности при извършено разсредоточаване	Кметове на общини и собственици на културни и материални ценности

6. ОРГАНИЗАЦИЯ И РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ОТГОВОРНОСТИТЕ:

6.1. Областен управител и Председател на Областния щаб за изпълнение на Плана за защита при бедствия:

- Организира и ръководи защитата при земетресение в областта;
- Създава организация за ранно предупреждение за бедствия;
- Създава със заповед Областен щаб за изпълнение на областния план за защита при бедствия и за взаимодействие с националния и общински щабове;
- Определя със заповед ръководител на операциите;
- Може да обяви със заповед бедствено положение на територията на областта или на част от нея.

В зависимост от мащабите на последиците от земетресението, Областният управител може да възложи на членове на щаба изпълнението на определени допълнителни функции по планиране и логистика.

6.2. Областен щаб за изпълнение на Плана за защита при бедствия:

- Извършва анализ и оценка на обстановката;
- Подпомага изцяло Председателя на щаба относно организацията и ръководството по защитата и подготвя предложения за взимане на решения;
- Предлага на областния управител за одобрение решения относно необходимия обем и ресурсно осигуряване на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи за предотвратяване, ограничаване и ликвидиране на последствията от земетресението и за подпомагането на засегнатото население;
- Организира и контролира извършването на неотложни възстановителни работи в засегнатите от земетресението райони;

- Осъществява контрол по изпълнението на задачите и мерките за овладяване на бедствието;
- Извършва обмен на информация с ОД на РД „ПБЗН";
- Информира, чрез медиите населението за развитието на бедствието, за предприетите действия за неговото ограничаване и овладяване и за необходимите предпазни мерки и действия;
- Докладва на Областния управител за хода на провежданите защитни мероприятия;
- Изпълняват разузнавателни мероприятия по изясняване обстановката, степента и мащаба на пораженията в засегнатите от бедствието райони;
- Поемат денонощно дежурство за времето на изпълнение на разпореждането;
- В зависимост от обстановката изпълняват и други допълнителни разпоредени от Председателя и секретаря на щаба дейности за овладяване на ситуацията и ликвидиране на последствията;
- Привлича юридически и физически лица за предоставяне на лична или материална помощ в съответствие с възможностите им, след съгласуване с Председателя на щаба;
- Активно участват при провеждане на съвместни дейности с органите на РЗИ, ОД на МВР, РД „ПБЗН", ОД „БХ", РИОСВ, БЧК, като поддържат постоянна връзка и обмен на информация с ръководството на щаба от мястото на бедствието.
- При необходимост от включване в дейностите по защитата екипите на създадените доброволни формирования, създава необходимата организация и ръководство;
- Подготвя изцяло организацията и координацията при временното извеждане и предоставя на неотложна помощ на пострадалите и останали без подслон лица;

Членовете на Областния щаб за защита при бедствия изпълняват дейности съгласно утвърдени функционални задължения (приложения към документи областен щаб).

Областният щаб за изпълнение на областния план за защита при бедствия осъществява дейността си в гр. Сливен, ул. „Димитър Добрович" № 3 в залите на 1-ви и 2-ри етаж, а при разрушения в сградата - в сградата на РД „ПБЗН" Сливен, ул. "Д-р Г. Миркович" № 2.

6.3. Областна дирекция на МВР:

6.3.1. Отдел "Охранителна полиция":

- Изолира засегнатите от земетресението райони;
- Осигурява обществения ред и безопасност при маршрутите за евакуация на населението и материалните ценности от засегнатия район;
- Осигурява необходимите условия за въвеждане спасителните екипи на РД „Пожарна безопасност и защита на населението" и доброволните формирования за провеждане на спасителните и аварийно-възстановителни дейности;
- Съдейства на здравните органи за оказване на първа помощ на пострадалите и установяване самоличността на загиналите;
- Организира охрана на собствеността;
- Извършва мероприятия по недопускане, ограничаване и предотвратяване разпространяване на слухове, опити за създаване на безредици, извършване на мародерства и други престъпления;
- Осигурява контрол на провежданите режимни мероприятия свързани с прехраната на населението, разпределението на лекарствата и медикаментите, опазването на реда;

- Съвместно със службите ЕСГРАОН и траурните агенции организира и осъществява разпознаване и отчитане при погребване на загиналите.

6.3.2. Сектор „Пътна полиция":

- Регулира движението по пътищата;
- Контролира правилата за движение;
- Въвежда временни промени в организацията на движението при аварийно възникнало препятствие по пътя;
- Предотвратяват нарушения, свързани с опазването на пътя, на пътните съоръжения и пътните принадлежности

6.4. Регионална дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението":

- Организира и ръководи мероприятията по цялостната координация и защитата на населението при земетресение;
- Събира и обобщава информация и изпраща към ГД „Пожарна безопасност и защита на населението";
- Организира провеждането на аварийно-възстановителни работи;
- Ръководи и координира евакуацията на пострадалото население, материални ценности и други;
- При необходимост съвместно с ОД на МВР и БЧК изгражда лагери за временно настаняване на застрашеното население.

6.4.1. Екипи на РС „Пожарна безопасност и защита на населението":

- Оказват помощ на инженерно-техническия персонал на обекти за отстраняване на аварии в комунално-енергийната мрежа и технологичните линии, които заплашват живота и здравето на хората;
- Организират аварийно изпомпване на вода от пострадали участъци;
- Осигуряват в противопожарно отношение евакуацията на населението и материалните ценности;
- Изграждат проходи в горещи райони за осигуряване достъп до местата за извършване на спасителни и аварийни дейности;
- Осигуряват пожаропрофилактично обслужване на обектите за недопускане на вторични пожари и аварии;
- Поддържат връзка с ръководителя на място за съвместно решаване на възникналите проблемни задачи.

6.4.2. ОД на РД „Пожарна безопасност и защита на населението":

- Приема и оценява информация за възникнали бедствия;
- Уведомява компетентните съставни части на единната спасителна система и координира по- нататъшната дейност на основата на стандартни оперативни процедури;
- Извършва ранно предупреждение и оповестяване на органите и силите на изпълнителната власт, съставните части на единната спасителна система и населението при бедствия;
- По искане на ръководителя на място, на кмета на общината или на областния управител организират включване на предвидените в плана за защита при бедствия съставни части на единната спасителна система, като и на допълнителни сили и средства;
- Предоставя и обменя информация с Областния щаб, чрез Оперативен дежурен;

• Носи отговорност за предаване на информацията към Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението".

6.5. Регионална здравна инспекция:

• Създава необходимите условия за медицинска сортировка, първична обработка, лечение, рехабилитация и медицинска експертиза на пострадалите;

• Формира и подготвя органи за управление и екипи за медицинска помощ;

• Осигурява защитата на стационарно болните и медицинския персонал от външни фактори;

• Организира и осъществява противоепидемични и хигиенни дейности и санитарен контрол в засегнатата територия;

• Формира запаси за ресурсно осигуряване на медицинските дейности;

• Организира продължаващото обучение на медицинските специалисти и населението по оказване на медицинска помощ при бедствия, аварии и катастрофи;

• Организира и ръководи провеждането на противоепидемичните мероприятия;

• Осигурява щателен надзор за изпълнение на режимните мероприятия свързани с епидемичната обстановка на територията на застрашената зона;

• Поддържа връзка с Общинския щаб и ръководителя на място за съвместно решаване на възникналите проблемни задачи;

• Съвместно с екипи от „В и К" ООД осигурява контрол по качествата на питейната вода;

• Съвместно с БЧК и структурите на лечебната мрежа поддържат система за оповестяване, привеждане в готовност и управление на подчинените им сили и средства;

• Съвместно с БЧК и лечебните заведения изграждат и обучават формирования за действие при бедствени ситуации, поддържат резерв от медико-санитарно имущество, медикаменти за работа при бедствия;

• Събира информация и прави оценка на медико-санитарната обстановка в района на земетресението;

• Съвместно с БЧК осъществяват здравно-просветни дейности и предоставят необходимата медицинска информация за предотвратяване и преодоляване на последствията от земетресението.

6.6. Български Червен кръст:

• Подпомага уязвимото население в цялата община чрез мрежа от доброволци, действащи при бедствия;

• Играе съществена роля в подпомагането на защитата на населението при бедствия и предоставянето на помощ за овладяване на техните последствия;

• Извършва превенция на извънредните ситуации;

• Активно участва в програмата за обучение на населението и най-уязвимите по първа помощ;

• Поддържа на високо ниво на координация и оперативна съвместимост със структурите на общината и партньорите в общността;

• Съвместно с РЗИ и структурите на лечебната мрежа поддържат система за оповестяване, привеждане в готовност и управление на подчинените им сили и средства;

• Съвместно с РЗИ осъществяват здравно-просветни дейности и предоставят необходимата медицинска информация за предотвратяване последствията от земетресението;

- Съвместно с РЗИ и лечебните заведения изграждат и обучават формирования за действие при бедствени ситуации, поддържат резерв от медико-санитарно имущество, медикаменти за работа при бедствия.

6.7. Областна дирекция по безопасност на храните:

- Изгражда и поддържа система за управление, оповестяване и привеждане в готовност на съответните им организации и обекти;
- Организира и провежда превантивни мероприятия по защита на животните и хранителните продукти;
- Съвместно с транспортните фирми от общината организира защитата на животните от засегнати райони;
- Осъществява наблюдения и контрол за биологично заразяване на животните в общината на тържищата и пазарите;
- Координира и контролира дейността на подчинените им лаборатории относно биологичния контрол на животинска продукция за радиационен анализ, извършват вземане на проби и ги предават в оторизирана лаборатория за анализ;
- Препоръчва технологии за обработка на химично, биологично и радиоактивно замърсени храни и друга животинска продукция;
- Локализира и провежда спасителни и ликвидационни мероприятия в наводнените селскостопански райони;
- Събира, обработва и оценява данните от биологичния контрол на селскостопанските обекти, като предоставят резултатите в Областния щаб;
- Поддържа връзка с Областния щаб и ръководителя на място на територията на засегнатото населено място и изпълняват възникналите задачи;
- Съдейства на Областния щаб за координация с ветеринарните организации и фирми;
- Изгражда и поддържа система за управление, оповестяване и привеждане в готовност на съответните им организации и обекти;
- Организира и провежда превантивни мероприятия по защита на растенията;
- Съвместно с транспортните фирми от общината организира защитата на обекти с ценен посадъчен материал от засегнати райони;
- Осъществява наблюдения и контрол за биологично заразяване на растенията и селскостопанската продукция в общината на тържищата и пазарите;
- Координира и контролира дейността на подчинените им лаборатории относно биологичния контрол на почви, растителна продукция и фуражи за радиационен анализ, извършват вземане на проби и ги предават на РИОСВ – Стара Загора;
- Препоръчва технологии за обработка на химично, биологично и радиоактивно замърсени почви, фуражи и друга селскостопанска продукция;
- Локализира и провежда спасителни и ликвидационни мероприятия в пострадалите селскостопански райони;
- Събира, обработва и оценява данните от биологичния контрол на селскостопанските обекти, като предоставят резултатите в Областния щаб;
- Поддържа връзка с Областния щаб и ръководителя на място на територията на засегнатото населено място и изпълняват възникналите задачи;
- Съдейства на Областния щаб за координация със селскостопанските организации и фирми.

• Организира загробването на умрели животни, заразени храни или др. вещи - потенциални източници на биологично заразяване или причина за възникване на епидемия.

6.8. „В и К" Сливен ООД:

• Изгражда, поддържа и ремонтира проводите и съоръженията на техническата инфраструктура във водния сектор;

• Участва със сили и средства при провеждането на СНАВР при земетресение;

• Предоставя механизация за провеждане на СНАВР при критични ситуации;

• Организира изпълнението на неотложни работи по осигуряване нормалното водоснабдяване на населените места и въвеждане на режимно водоснабдяване при необходимост;

• Съвместно с органите на РЗИ осигуряват контрол по качествата на питейната вода.

6.9. Електроразпределение ЮГ ЕАД и ЕСО ЕАД – отдели Сливен:

• Изгражда и стопанисва електроразпределителните съоръжения;

• Осигурява безопасността и сигурността на електроенергийната система;

• Участва със сили и средства при провеждането на СНАВР при земетресение;

• Своевременно възстановява снабдяването на потребителите с електрическа енергия в засегнатите райони;

• Организира изпълнението на неотложни работи по осигуряване нормалното електроснабдяване на населените места и въвеждане на режимно електроснабдяване при необходимост.

6.10. Търговски дружества и еднолични търговци:

• Подпомагат и предоставят по заявка промишлени стоки, завивки, спално бельо, дрехи, хавлии, перилни и миещи препарати, посуда и други необходими според ситуацията материали и стоки;

• Осигуряват по заявка хляб, тестени и други хлебни изделия, хранителни продукти, мляко и млечни продукти, минерална и трапезна вода, консерви и др.;

• Предоставят лекарства и лекарствени препарати.

6.11. Оператори на далекосъобщителни мрежи:

• Създават, експлоатират, поддържат и развиват далекосъобщителната мрежа на територията на областта;

• Поддържа в изправност и готовност канали и мрежи, използвани от автоматизираната система за оповестяване;

• Изгражда съобщителни връзки за нуждите на общинския съвет по сигурност и на формированията, извършващи спасителни и ликвидационни мероприятия;

• При земетресение организира денонощно оперативно дежурство с цел поддържане пълна готовност за действие;

• Поддържа в готовност използването на мрежата за работа в условията на кризи;

• Възстановява засегнатите от земетресението съобщителни обекти;

• Участва в учения и тренировки за подготовка на органите за управление и силите за реагиране при бедствена и/или кризисна ситуация;

6.12. Областно пътно управление - Сливен:

• Създават организация за поддържане на необходимата готовност за своевременно участие и действие в условията на бедствена ситуация.

• Осигуряват проходимостта на пътищата при земетресение;

• Ликвидират последствията при нарушения на елементите на пътната инфраструктура - пътища, мостове, виадукти;

• Организират събирането на сведения за състоянието на транспортните комуникации в района на земетресението.

6.13. Областен отдел „Автомобилна администрация“:

• Осигуряват, чрез транспортните фирми в региона транспорт за превоз на сили, средства и материално-технически ресурси за провеждане на мероприятия по СНАВР в засегнатите от земетресението райони при възлагане;

• Осигуряват защита на средствата от транспортната система;

• Контролира спазването на изискванията на нормативните актове при превоза на население и товари с моторни превозни средства за собствена сметка;

• Предоставя данни за лицата, извършващи таксиметрови превози на пътници.

6.14. Регионална дирекция за социално подпомагане и Дирекция „Бюро по труда“:

• Организират предоставянето на социални помощи на пострадали при бедствия;

• Организират извършване на социални дейности за ликвидиране на последствията при бедствия, определени със закон или акт на Министерски съвет;

• Организират разкриване на нови работни места, осигурени по програми за заетост за отстраняване на трайни щети на инфраструктури, възникнали при бедствия;

• Организират пренасочване допълнително на лица по Националната програма „От социални помощи към осигуряване на заетост", за работа при преодоляване на последствията при възникнали бедствия;

• Организират разкриване на нови работни места за сформиране на аварийни групи за неотложни действия по предотвратяване и ликвидиране на последствията при възникнали бедствия;

• Финансирането на дейностите се осъществява чрез акт на Министерски съвет от републиканския бюджет.

6.15. Формирования от Българската армия за овладяване и/или преодоляване на последствията от бедствия (ФОППБ):

Формированията за овладяване и/или преодоляване на последствията от бедствия при необходимост се привличат по искане на Председателя на Областния щаб, като:

• Участват в локализирането и провеждането на спасителните и ликвидационни мероприятия в огнищата на поражение;

• Оказват съдействие за организиране и водене на разузнаване в засегнатите райони;

• Предоставят, при възможност, собствен транспорт за ускоряване провеждането, разсредоточаването и временното извеждане на населението от пострадалите райони;

• При съвместното изпълнение на задачите, поделенията на въоръжените сили, Областния щаб и екипите от ЕСС си оказват взаимна помощ при осигуряването с продоволствие, вещево имущество и ГСМ и при обслужването и ремонта на повредената техника и апаратура при строго спазване на съответните регламентиращи документи;

• При необходимост организират приемането и лечението във военните болнични заведения на пострадалите;

• Привлечените структури получават задачи от длъжностното лице, по чието искане са привлечени, а управлението им се осъществява от непосредствените командири.

Процедурата по искане на помощ от Въоръжените сили на Република България е описана в приложение № 31 и приложение № 32.

6.16. Регионална инспекция по околна среда и водите - Стара Загора

- Извършва контролни замервания на замърсяванията на вода от открити водоизточници (реки, язовири и др.), въздуха и почвата;
- Събира, обработва и оценява данните от замерванията и предоставя резултатите в Областния щаб;
- Изготвя предложения до компетентните органи за реда и начина на ликвидиране на последствията от замърсяване на обекти от околната среда;
- Участва в провеждането на превантивната дейност - за потенциално опасните водни обекти на територията на общината.

6.17. Средства за масово осведомяване:

- Приемат и разпространяват информацията за своевременно осведомяване на населението относно земетресението;
- Подпомагат своевременното и вярното информиране на населението от засегнатите райони;
- По искане на Областния щаб излъчват извънредни съобщения и указания за правилно поведение и действие на населението при земетресение;
- Осигуряват програмно време за излъчване информационно-публицистични и учебно-образователни предавания.

7. РЪКОВОДСТВО И КООРДИНАЦИЯ:

7.1. Ръководител на операциите:

Определя се със заповед на Областния управител.

Ръководителят на операциите осъществява взаимодействието и координацията между частите на единната спасителна система, участващи в изпълнението на дейностите при земетресение. Представител е на РД „ПБЗН“ - Сливен.

Ръководителят на операциите организира и контролира изпълнението на одобрените решения на Областния щаб за изпълнение на Областния план за защита при бедствия. При провеждане на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи има право да:

- Забрани или ограничи влизането на лица в района на бедствието;
- Нареди временно извеждане на лица от района на бедствието;
- Разпореди незабавно извършване или спиране на строителни работи, теренни преустройства или разрушаване на строежи или части от тях с цел предотвратяване или намаляване на негативните последици от бедствието;
- Поиска от юридически или физически лица предоставяне на помощ в съответствие с възможностите им;
- Да създаде щаб на ръководителя на операциите с представители на участващите екипи от единната спасителна система;
- Да раздели района на бедствието на сектори или на участъци, да определи техни ръководители, да им възлага задачи, както и да разпределя сили и средства за тях.

7.2. Оперативен център на РД „Пожарна безопасност и защита на населението“:

Оперативният център на РД „Пожарна безопасност и защита на населението“ осъществява координация на съставните части на Единната спасителна система, като:

- Уведомява компетентните съставни части на Единната спасителна система и координира по-нататъшната дейност на основата на стандартни оперативни процедури;

- Приема и оценява информацията за бедствието;
- Извършва ранно предупреждение и оповестяване на органите на изпълнителната власт, съставните части на единната спасителна система и населението;
- По искане на ръководителя на операциите организира включването на предвидените в плановете за защита при бедствия съставни части на единната спасителна система, както и допълнителни сили и средства.

8. СЪБИРАНЕ И ОБМЕН НА ИНФОРМАЦИЯ ЗА БЕДСТВИЕТО:

Оперативният център в РД „ПБЗН“ Сливен приема и оценява информацията за земетресението и последиците от него. Получената и предадена гласова информация в и от Оперативния център се записва и архивира с възможности за последващо прослушване.

В зависимост от мащаба и последиците от земетресението, периода на събиране и обобщаване на информацията е на всеки 30 минути или всеки 1 час. При нормализиране на обстановката периода може да удължи на 2 пъти дневно. Данните се предават в Областния щаб за защита при бедствия.

Предаването на информацията на национално ниво се извършва съгласно стандартна оперативна процедура.

Информацията в ОЦ на РД „ПБЗН“ Сливен се получава от:

- Системата за регистриране на сеизмични събития на територията на страната и околните земетръсни зони на Националния институт по геофизика, геодезия и картография към БАН;
- Приетите информация и сигнали, подадени от населението на ЕЕНСП 112 Районен център Бургас и Националния оперативен център;
- Информация и сигнали от дежурните по общински съвети по сигурност в общините;
- Информация и сигнали от дежурния в Областния съвет по сигурност;
- Информация от дежурния в ОД на МВР Сливен и от дежурния в Районна координационна централа на ЦСМП Сливен;
- Информация от ръководителя на операциите и екипите в мястото на намесата;
- Информация от обекти на критичната инфраструктура.

9. КОМУНИКАЦИИ:

Наличните средства и възможности за комуникация в областта са директните телефонни връзки, мобилните телефонни връзки, радио връзки и интернет. Предприятията, осъществяващи електронни съобщения, са длъжни да съдействат на МВР за осъществяване на комуникациите при бедствия и на Националната система за спешни повиквания с единен европейски номер 112 (чл. 30 от ЗЗБ).

За комуникация се използват и средствата, работещи на работния честотен диапазон на МВР. При възможност и при необходимост допълнително могат да се използват средствата за комуникация на таксиметрови и транспортни фирми и други.

10. РЕСУРСНО ОСИГУРЯВАНЕ:

Финансовото осигуряване на плана се осигурява от Държавния бюджет чрез Междуведомствената комисия по възстановяване и подпомагане към Министерския съвет, общинските бюджети, бюджетите на министерства и ведомства, дарения и други.

Разчет на необходимите хранителни продукти, вода, лекарствени средства и санитарни материали за 1 (едно) лице, за 1 (едно) денонощие е даден в приложение № 23.

11. ЗАКЛЮЧЕНИЕ.

Част I **„Защита при земетресение"** на План за защита при бедствия на област Сливен е задължителна за изпълнение от всички органи на местната власт и териториалните органи на изпълнителната власт в област Сливен, юридическите, физическите лица и едноличните търговци при възникване на бедствия.

Тя се актуализира поне веднъж на три години или при нова нормативна уредба на страната или Европейския съюз, отнасяща се до или свързана с изменение регламентацията и организацията на дейностите по защитата от бедствия.

При промени, които не засягат задачите на настоящия план, корекциите ще се извършват съобразно постъпилите искания на съответния компетентен орган. При обявено бедствено положение са в сила разпоредбите на чл. 5, т. 7 от Закона за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологичните щети (Обн. ДВ, бр.43/2008 г., изм. ДВ, бр.77/2010 г.)